

VEILEDER FOR HOLD AV SVIN

Innhold

---

1. REGELVERKSKRAVENE KNYTTET TIL DYREVELFERD.....	1
2 OPPSTALLING – SPALTEGULV (§ 8).....	1
3 FØR OG VANN (§ 22)	2
3.1 Eteplass	2
3.2 Vannforsyning	2
4 BRANNSIKRING (§ 16).....	3
5 KLIMA I DYREROM (§ 13).....	3
5.1. Lufttemperatur	3
5.2 Temperatur på flater rundt dyra	3
5.3 Lufthastighet	4
5.4 Relativ luftfuktighet.....	4
5.5 Gasskonsentrasjoner	4
5.6 Støv og mikroorganismer	4
5.7 Romvolum	4
6 LYS (§ 14)	4

1. REGELVERKSKRAVENE KNYTTET TIL DYREVELFERD

Her finner du veiledning til enkelte krav i Forskrift om hold av svin. Veilederen skal bidra til harmonisert vurdering av om visse bestemmelser i forskrift om hold av svin er oppfylt. Retningslinjene er veiledende for det skjønns som må utøves i det enkelte tilfelle.

2 OPPSTALLING – SPALTEGULV (§ 8)

Andre typer spaltegulv enn omtalt i § 8 må vurderes skjønnsmessig inntil spaltegulv eventuelt blir underlagt krav om godkjenning fra Statens landbrukstilsyn.

3 FÔR OG VANN (§ 22)

3.1 Eteplass

For at alle dyr skal ha plass ved troa samtidig må bredden på troa minst være lik skulderbredden ganget med antall dyr i bingen.

Kroppsvekt i kilo	Troplass: antall meter per dyr
25	0,18
50	0,25
70	0,27
90	0,30
110	0,33
150	0,35
200	0,40
250	0,45

Hvis det er fri tilgang på kraftfôr i automater, vil antall gris per eteplass avhenge av utforming av fôrautomaten og om det tildeles vann. Følgende retningslinjer gjelder for smågris/slaktegris:

Type fôrautomat	Maksimalt antall griser per eteplass
Fôrautomat uten oppdelt tro	4-5
Fôrautomat med oppdelt tro med hode/skulderskille	8
Fôrautomat med tro oppdelt med hode-/skulderskille samt tildeling av vann	10

For andre typer fôrautomater må maksimalt antall griser per eteplass vurderes skjønnmessig med utgangspunkt i anbefalingene i tabellen ovenfor inntil fôrautomater evt. blir underlagt krav om godkjenning fra Statens landbruksstilsyn.

Der hvor det benyttes datastyrte fôrstasjoner for drektige purker, bør det maksimalt være 35 - 40 purker per stasjon og alle purkene i gruppen bør kunne ete sin dagsrasjon i løpet av 12 timer.

Hvis det nyttes fôringsbåser for drektige purker, bør disse ha en bredde på 0,45 - 0,50 m avhengig av purkenes størrelse. Purkene bør kunne stenges inne i båsen ved fôring. Ved saktefôring med hode/skulderskiller bør eteplassbredden være 0,45 m.

3.2 Vannforsyning

Behovet for vann avhenger av omgivelsestemperatur, helsetilstand, fôrsammensetning og alder.

Type gris	Vannbehov: liter per dyr og dag	Kapasitet drikkenipler: liter per minutt
Smågris (diende og avvente)	1 – 5	> 0,5
Slaktegris (45 - 100 kg)	6- 10	> 1,0
Drektige purker	12 – 20	> 1,5
Diegivende purker	25 – 50	> 4

4 BRANNSIKRING (§ 16)

Krav om tilfredsstillende evakuering av dyr skal forstås slik at alle dyr skal ha minst to muligheter til å slippe ut fra et dyrerom, hvorav den ene rømningsveien skal være rett ut i det fri. Plassering av nødutganger og plassering og utforming av ganger, innredning m.v. må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Husets størrelse og utforming, antall dyr og binger, plassering av spesielt brannfarlige rom (for eksempel rom med mye teknisk utstyr) sett i forhold til dyrerom og rømningsveier er eksempel på noen forhold som er viktige å ta i betraktning. Husets plassering i terrenget har også betydning. Stor fallhøyde fra en utgang kan gjøre en eventuell evakuering vanskelig. Utformingen av nødutgang kan gjøres på mange måter, og behøver ikke nødvendigvis å være en dør. Det kan bygges inn svake partier i veggen, for eksempel under enkelte vinduer i driftsbygningen, som raskt kan trekkes ut ved behov.

5 KLIMA I DYREROM (§ 13)

De termiske omgivelsesfaktorer omfatter lufttemperatur, lufthastighet, relativ luftfuktighet og temperatur på flatene rundt dyra. De øvrige klimafaktorer knytter seg til luftens renhet, dvs. innholdet av gasser, støv og mikroorganismer.

Det er stor forskjell på de enkelte dyreslag m.h.t. hvilket temperaturområde som anses som optimalt. Generelt har dyr stor evne til å tilpasse seg lave temperaturer, forutsatt at de får tilstrekkelig med fôr, og har en tørr og trekkfri liggeplass.

Anbefalingene i det følgende gjelder isolerte dyrerom med klimaregulering.

5.1. Lufttemperatur

Drektige purker: 10-20 °C (nedre temperatur forutsetter isolerende underlag)

Purker med unger: 15-20 °C (lokal varmekilde på smågris plass)

Avvente smågriser: 15-20 °C (20-26 °C på liggeplassen, avhengig av alder)

Slaktegriser: 15-20 °C

5.2 Temperatur på flater rundt dyra

Dyra taper varme til gulvet ved ledning når de ligger og til alle omgivende flater ved utstråling. Spesielt for unge dyr er det viktig med tørre og varme gulv. God isolasjon av gulvet er derfor viktig. Dersom gulvet ikke er isolert, må det brukes rikelige mengder strø på liggeplassen. God isolasjon av vegger, himling m.v. vil heve overflatetemperaturen på disse og redusere utstrålingen fra dyra.

5.3 Lufthastighet

Ved lav lufttemperatur og samtidig stor lufthastighet kan varmetapet fra dyret bli stort. Lufthastigheten i dyras oppholdssone bør være lav og ikke høyere enn 0,2 m/s ved vanlig romtemperatur i vintersesongen. I varmt vær om sommeren er høy lufthastighet ønskelig for å få en sterkere avkjøling av dyra. Inntaksluften bør ha tilstrekkelig høy og retningsstyrt hastighet slik at lufta blir oppvarmet og blandet før den når dyra.

5.4 Relativ luftfuktighet

Luftfuktigheten bør ligge innen området 50 - 80 %. Høy fuktighet vil øke risikoen for kondensdannelser og nedfukting av bygningskonstruksjonene. Ved lav fuktighet tiltar støvdannelsen i rommet.

5.5 Gasskonsentrasjoner

De fleste gasser er giftige når konsentrasjonen blir høy nok. Følgende anbefalinger gjelder:

Gass	Anbefalt konsentrasjon i ppm	Merknad til grenseverdiene
CO ₂	< 1500	Maksimumsnivå 3000 ppm
NH ₃	< 10	Inntil 20 ppm lokalt ved gjødselplass
H ₂ S	0	Inntil 5 ppm under utgjødsling

H₂S skal ikke finnes i målbare konsentrasjoner under normale forhold. Også under omrøring av bløtgjødsel og tømning av gjødsellageret bør konsentrasjonen i dyrerommet være ned mot 0. For å forebygge farlige gasskonsentrasjoner i dyras oppholdssone, må en unngå at det kommer inn falsk luft ved tappested, gjennom gjødselport osv. Ammoniakkbehandlet halm må luftes før den tas inn i dyrerommet.

5.6 Støv og mikroorganismer

Høyt innhold av støvpartikler i lufta kan irritere åndedretsorganene og være bærere av mikroorganismer. Støvkonsentrasjonen bør holdes så lav som mulig, og er avhengig av renholdet, lufthastigheten, dyretettheten og støvinnholdet i for og strø.

5.7 Romvolum

Stort romvolum per dyr fører til lavere konsentrasjon av støv og mikroorganismer i luften og gir større mulighet for oppvarming og innblanding av frisklufta før den når dyra. Romhøyden bør derfor være minst 2,5 m, helst 3,0 m. Anbefalt romvolum for slaktegris er minimum 3 m³ per dyr.

6 LYS (§ 14)

Lyspunktene bør plasseres slik at det blir best lys hvor det er størst behov ved inspeksjon og utføring av arbeidsoperasjoner. Lysarmaturene bør ikke plasseres slik at friskluften støter mot dem og gir nedslag og trekk på dyra.